

Na temelju članka 46. stavka 5. Zakona o deviznom poslovanju ("Narodne novine", br. 96/2003., 140/2005. i 132/2006.) i članka 38. stavka 3. pod l) Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci ("Narodne novine", br. 36/2001. i 135/2006.) Savjet Hrvatske narodne banke na sjednici održanoj 14. veljače 2007. donio je

ODLUKU

o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove

Opće odredbe

Članak 1.

(1) Ovom se odlukom određuju:

1. detaljniji uvjeti za obavljanje mjenjačkih poslova, i to:
  - a) bitni elementi ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova
  - b) obilježja zaštićenoga računalnog programa
  - c) uporaba certificiranoga programa
2. način obavljanja mjenjačkih poslova
3. obveza izravne kontrole i izvješćivanja od strane ugovorne banke.

(2) Ova se odluka ne odnosi na mjenjačke poslove koje obavljaju banke.

Pojmovnik

Članak 2.

Za potrebe Odluke pojmovi navedeni u ovom članku imaju sljedeće značenje:

1. *Podnositelj zahtjeva* jest rezident pravna osoba, trgovac pojedinac, obrtnik, pravna osoba u osnivanju te fizička osoba koja namjerava obavljati mjenjačku djelatnost kao trgovac pojedinac, odnosno obrtnik, koji Hrvatskoj narodnoj banci podnosi zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova.
2. *Mjenjačko mjesto* jest prostorna i organizacijska jedinica ovlaštenog mjenjača u kojoj se obavljaju mjenjački poslovi, a može sadržavati jedno ili više blagajničkih mjesta te može biti dio poslovne prostorije u kojoj se obavljaju i druge djelatnosti.
3. *Blagajničko mjesto* dio je mjenjačkog mjesta na kojem se obavljaju mjenjački poslovi sa strankom.

4. *Potvrda o autentičnosti ugovorenoga zaštićenog programa* potpisana je izjava proizvođača zaštićenog programa da je program koji je predmet ugovora između njega i podnositelja zahtjeva, odnosno ovlaštenog mjenjača, certificirala Hrvatska narodna banka.
5. *Potvrda o autentičnosti ugrađenoga zaštićenog programa* potpisana je izjava proizvođača zaštićenog programa da je ugrađeni program identičan onome programu za koji je s ovlaštenim mjenjačem sklopio ugovor o kupnji i za koji je izdao potvrdu o autentičnosti ugovorenoga zaštićenog programa.
6. *Zaštićeni program* jest računalni program koji udovoljava svim zahtjevima iz članka 4. Odluke.
7. *Certificirani program* jest zaštićeni program za koji je Hrvatska narodna banka izdala certifikat.
8. *Ugovorna banka* jest banka čije odobrenje za rad sadrži i odobrenje za pružanje usluga trgovanja u svoje ime i za svoj račun ili u svoje ime i za račun klijenta stranim sredstvima plaćanja, uključujući mjenjačke poslove, s kojom je podnositelj zahtjeva, odnosno ovlašteni mjenjač, sklopio ugovor ili predugovor o obavljanju mjenjačkih poslova.
9. *Ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova* jest ugovor sklopljen između ugovorne banke i podnositelja zahtjeva, odnosno ovlaštenog mjenjača, koji sadrži sve bitne elemente propisane Odlukom, a može biti sklopljen i pod uvjetom da stupi na snagu nakon dobivanja odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova.
10. *Predugovor o obavljanju mjenjačkih poslova* jest ugovor kojim se podnositelj zahtjeva i ugovorna banka obvezuju na sklapanje ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova, a koji mora sadržavati sve bitne elemente ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova propisane Odlukom.
11. *Ugovor o kupnji zaštićenog programa* jest ugovor sklopljen između proizvođača zaštićenog programa i podnositelja zahtjeva, odnosno ovlaštenog mjenjača, u kojem je točno utvrđen program koji je predmet ugovora i kojim podnositelj zahtjeva, odnosno ovlašteni mjenjač, stječe pravo korištenja zaštićenog programa, a može biti sklopljen i pod uvjetom da stupi na snagu nakon dobivanja odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova.
12. *Prigodno blagajničko mjesto* je blagajničko mjesto gdje ovlašteni mjenjač na mjestu i u vrijeme održavanja priredaba, sajmovi ili sličnih događanja obavlja mjenjačke poslove.

Ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova

Članak 3.

- (1) Ugovorna banka može s jednim podnositeljem zahtjeva, odnosno ovlaštenim mjenjačem, sklopiti samo jedan ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova.

(2) Podnositelj zahtjeva, odnosno ovlaštenu mjenjač, za jedno mjenjačko mjesto može sklopiti ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova samo s jednom bankom. Ako ovlaštenu mjenjač ima više mjenjačkih mjesta, može sklopiti više ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova, s različitim bankama.

(3) Ovlaštenu mjenjač mora sklopiti ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova za sva svoja mjenjačka mjesta.

(4) Ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova mora sadržavati sljedeće bitne elemente:

1. popis mjenjačkih mjesta za koje ugovorna banka i podnositelj zahtjeva, odnosno ovlaštenu mjenjač, sklapaju ugovor, a koji mora sadržavati i precizan opis lokacije mjenjačkih mjesta, ako na istoj adresi postoji više mjenjačkih mjesta
2. odredbu o tečajnoj listi na osnovi koje će ovlaštenu mjenjač obavljati mjenjačke poslove (ovlaštenu mjenjač i ugovorna banka smiju ugovoriti samo primjenu tečajne liste ugovorne banke ili samo primjenu vlastite tečajne liste ovlaštenog mjenjača)

3. odredbu o vrstama valuta koje ovlaštenu mjenjač može otkupljivati od klijenata

4. odredbu o obvezi ugovorne banke da otkupljuje od ovlaštenog mjenjača sve valute koje ovlaštenu mjenjač može otkupljivati od klijenata u skladu s ugovorom o obavljanju mjenjačkih poslova

5. odredbu o obvezi banke i ovlaštenog mjenjača da najmanje jednom na mjesec izvrše kupoprodaju cijelog iznosa strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu koje je ovlaštenu mjenjač otkupio na svakom mjenjačkom mjestu koje je predmet ugovora, odnosno kupoprodaju cijelog iznosa razlike između otkupa i prodaje strane gotovine koju je ostvario ovlaštenu mjenjač na svakom mjenjačkom mjestu koje je predmet ugovora, za sve ugovorene valute

6. odredbu o iznosu kuna potrebnom za osobne dnevne izdatke, koju odgovorne osobe ovlaštenog mjenjača i osobe koje obavljaju mjenjačke poslove smiju imati na mjenjačkom mjestu

7. odredbu o obvezi ugovorne banke da ovlaštenog mjenjača:

- obavještava o tekućim izmjenama obilježja stranih novčanica te o puštanju u optjecaj i povlačenju iz optjecaja stranih novčanica
- obavještava o pojavi krivotvorenih novčanica i njihovim značajkama
- obavještava o važećoj tečajnoj listi za svaki radni dan
- opskrbljuje tiskanim obrascima potvrda o otkupu odnosno potvrda o prodaji s unaprijed otisnutim serijskim brojevima za svako mjenjačko mjesto

8. odredbu o obvezi ovlaštenog mjenjača:

- da se koristi certificiranim programom te da za program kojim se koristi ima potvrdu o autentičnosti ugovorenoga zaštićenog programa
- da omogući kontroloru ugovorne banke obavljanje kontrole
- da pomoću certificiranog programa vodi izvješća "Blagajnički dnevnik za evidentiranje transakcija" i "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika"

- da za svaku obavljenu kupnju i prodaju stranci izdaje potvrdu o otkupu, odnosno potvrdu o prodaji, uporabom certificiranog programa
  - da za svako mjenjačko mjesto ugovornoj banci dostavlja "Izvešće o kupnji odnosno o prodaji strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu"
  - da svaki put kada ugovornoj banci prodaje stranu gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu, banci dostavi izvješće "Specifikacija strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu"
  - da postupa u skladu s odredbama Zakona o sprječavanju pranja novca
9. odredbu o obvezi ugovorne banke i ovlaštenog mjenjača da vode evidenciju serijskih brojeva danih i primljenih tiskanih obrazaca potvrda o otkupu, odnosno potvrda o prodaji te
10. odredbu o razdoblju tijekom kalendarske godine u kojem ovlašteni mjenjač obavlja mjenjačke poslove, danima u tjednu u kojima obavlja mjenjačke poslove te radnom vremenu tijekom kojeg obavlja mjenjačke poslove.

(5) Ovlašteni mjenjač ne može prava i/ili obveze iz ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova prenositi na treću osobu.

Zaštićeni program

Članak 4.

(1) Zaštićeni program je računalni program koji omogućava:

1. izradu potvrda o otkupu i potvrda o prodaji te njihovo automatsko ispisivanje na pisaču
2. izradu izvješća "Blagajnički dnevnik za evidentiranje transakcija", "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika", "Izvešće o kupnji odnosno prodaji strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu", "Dnevnik otkupa strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu" i "Dnevnik prodaje strane gotovine" korištenjem svih unesenih podataka
3. izradu i primjenu samo jedne tečajne liste tijekom jednoga radnog dana
4. da se nijedna transakcija u jednom radnom danu ne može obaviti bez izrađene tečajne liste za taj radni dan
5. da se iskazivanje i obračun mjenjačke provizije može izvršiti samo ako se ovlašteni mjenjač bavi jedino otkupom strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu
6. da se zapisi u izvješću "Blagajnički dnevnik za evidentiranje transakcija" bilježe prema vremenskom slijedu.

(2) Zaštićeni program mora omogućiti da se utvrdi jesu li prvotno pohranjeni podatci brisani, mijenjani ili dopunjavani.

(3) Zaštićeni program ne smije omogućiti izmjene, dopune te naknadno evidentiranje transakcija nakon zaključenja konačnog izvješća "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika".

(4) Zaštićeni računalni program mora sadržavati datoteku s nadzornim procedurama koje omogućavaju da se utvrdi jesu li uneseni podatci brisani, mijenjani ili dopunjavani, a koju izrađuje Hrvatska narodna banka.

(5) Zaštićeni program mora u svako doba omogućiti prikaz i ispis podataka o transakcijama obavljenim svakog dana u tekućoj te u prethodnoj kalendarskoj godini te prikaz i ispis izvješća iz stavka 1. ovoga članka za svaki dan u tekućoj i prethodnoj kalendarskoj godini.

(6) Potvrda o otkupu mora obvezno sadržavati:

1. tvrtku i matični broj ovlaštenog mjenjača
2. tvrtku ugovorne banke
3. naziv potvrde: "Potvrda o otkupu"
4. serijski broj
5. brojevanu i slovnu oznaku otkupljene strane valute (u skladu s važećim propisom kojim se uređuje upotreba slovnih kratica i brojčanih oznaka za države i zemlje te novčane jedinice u platnom prometu s inozemstvom)
6. iznos otkupljene strane gotovine odnosno iznos otkupljenog čeka koji glasi na stranu valutu
7. tečaj koji je primijenjen kod transakcije otkupa strane gotovine odnosno čeka koji glasi na stranu valutu
8. protuvrijednost, u kunama, otkupljene strane gotovine ili čeka koji glasi na stranu valutu
9. iznos obračunate mjenjačke provizije, u kunama, ako se ovlašteni mjenjač bavi samo otkupom strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu
10. datum i vrijeme transakcije (sat i minuta)
11. slovo "N" ako je stranka nerezident
12. potpis odgovorne osobe ovlaštenog mjenjača odnosno osobe koja obavlja mjenjačke poslove na mjenjačkom mjestu (umjesto potpisa može biti strojno otisnuta šifra te osobe)
13. serijski broj s tiskanog obrasca potvrde o otkupu, koji se unosi ako se ovlašteni mjenjač nije u trenutku kupnje, zbog opravdanih razloga, koristio certificiranim programom.

(7) Potvrda o prodaji mora obvezno sadržavati:

1. tvrtku i matični broj ovlaštenog mjenjača

2. tvrtku ugovorne banke
3. naziv potvrde: "Potvrda o prodaji"
4. serijski broj
5. brojčanu i slovnu oznaku strane gotovine koja se prodaje (u skladu s važećim propisom kojim se uređuje upotreba slovnih kratica i brojčanih oznaka za države i zemlje te novčane jedinice u platnom prometu s inozemstvom)
6. iznos prodane strane gotovine
7. tečaj koji je primijenjen kod transakcije prodaje strane gotovine
8. protuvrijednost, u kunama, prodane strane gotovine
9. oznaku platnog instrumenta u kunama (gotovina – GOT, čekovi po tekućem računu građana – ČEK, debitna kartica – DEB, kreditna kartica – KRED)
10. datum i vrijeme transakcije (sat i minuta)
11. slovo "N" ako je stranka nerezident
12. potpis odgovorne osobe ovlaštenog mjenjača odnosno osobe koja obavlja mjenjačke poslove na mjenjačkom mjestu (umjesto potpisa može biti strojno otisnuta šifra te osobe)
13. serijski broj s tiskanog obrasca potvrde o prodaji, koji se unosi ako se ovlašteni mjenjač nije u trenutku prodaje, zbog opravdanih razloga, koristio certificiranim programom.

(8) Prvoga radnog dana u novoj kalendarskoj godini zaštićeni program mora omogućiti otvaranje poslovnih knjiga za novu godinu te mora završna stanja od prethodne kalendarske godine prenijeti kao početna stanja u novu kalendarsku godinu. Prvoga radnog dana u novoj kalendarskoj godini serijski broj svake vrste transakcije započinje brojem 1.

(9) Zaštićeni program mora udovoljavati i svim ostalim zahtjevima iz Odluke te biti u skladu s Uputom za provedbu ove odluke, kao i s Funkcionalnom specifikacijom i Tehničkom specifikacijom koje određuje Hrvatska narodna banka.

Uporaba certificiranog programa

Članak 5.

(1) Ovlašteni mjenjač dužan je u obavljanju mjenjačkih poslova koristiti se na svakom blagajničkom mjestu certificiranim programom.

(2) Ovlašteni mjenjač dužan je sve transakcije povezane s mjenjačkim poslovanjem evidentirati uporabom certificiranog programa.

(3) Ovlašteni mjenjač dužan je na svakom blagajničkom mjestu voditi sva izvješća uporabom certificiranog programa.

(4) Izvješće "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika" može biti izrađeno kao privremeno i kao konačno. Privremeno izvješće "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika" može se izraditi tijekom radnog dana. Na kraju radnog dana ovlašteni mjenjač dužan je izraditi konačno izvješće "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika". Konačno stanje blagajne u izvješću "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika" jest zbroj početnog stanja i svih obavljenih transakcija za svaku valutu posebno. Konačno stanje blagajne uspoređuje se s iznosom gotovine i čekova u blagajni, a moguće se razlike zasebno knjiže u poslovne knjige.

(5) Izvješća "Blagajnički dnevnik za evidentiranje transakcija" i "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika" potpisuje odgovorna osoba ovlaštenog mjenjača ili osoba koja obavlja mjenjačke poslove na mjenjačkom mjestu.

(6) Podatci iz izvješća "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika" unose se u poslovne knjige.

(7) Kada se zbog opravdanih razloga ovlašteni mjenjač ne može koristiti računalnom tehnologijom, dužan je voditi izvješća "Blagajnički dnevnik za evidentiranje transakcija" i "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika" ručno, te nakon prestanka tih razloga unijeti podatke o obavljenim transakcijama za određeni dan i voditi sva obvezna izvješća pomoću certificiranog programa, u skladu s Odlukom.

(8) Ovlašteni mjenjač dužan je na mjenjačkom mjestu, na elektromagnetskoj/digitalnoj vanjskoj memoriji, čuvati sve podatke o mjenjačkim transakcijama zabilježenim uporabom certificiranog programa, za tekuću i dvije prethodne kalendarske godine, uključujući i sva izvješća.

(9) Za korištenje računalnim programom koji nije certificiran odgovorna je, osim ovlaštenog mjenjača, i osoba koja ga je ugradila ili izvršila naknadne preinake.

Način obavljanja mjenjačkih poslova

Članak 6.

(1) Ovlašteni mjenjači smiju mjenjačke poslove obavljati samo s fizičkim osobama.

(2) Ovlašteni mjenjač na jednom mjenjačkom mjestu može:

1. kupovati stranu gotovinu i/ili otkupljivati čekove koji glase na stranu valutu i prodavati stranu gotovinu ili
2. samo kupovati stranu gotovinu i/ili otkupljivati čekove koji glase na stranu valutu.

(3) Ovlašteni mjenjač kupuje stranu gotovinu i otkupljuje čekove koji glase na stranu valutu plaćanjem u gotovini u kunama te prodaje stranu gotovinu naplatom u gotovini u kunama, a može i čekovima koji glase na kune i debitnim, odnosno kreditnim karticama.

(4) Čekovi koji glase na kune, a koji se nalaze na mjenjačkom mjestu i koje je ovlašteni mjenjač primio od stranaka, moraju biti ispunjeni u skladu sa Zakonom o čeku.

Članak 7.

(1) Ovlašteni mjenjač može obavljati mjenjačke poslove na jednom ili na više mjenjačkih mjesta.

(2) Mjenjačko mjesto u zračnoj luci i pristaništu ne može biti smješteno u prostoru namijenjenom za dolazak putnika u međunarodnom prometu odnosno na cestovnom graničnom prijelazu ne može biti smješteno između carinske i policijske kontrole Republike Hrvatske i carinske i policijske kontrole susjedne države.

(3) Ovlašteni mjenjač, osim mjera za smanjenje rizika i poboljšanje zaštite osoba koje obavljaju mjenjačke poslove, propisanih posebnim zakonom kojim su utvrđeni minimalni uvjeti u poslovanju s gotovim novcem i vrijednostima, mora na svakome mjenjačkom mjestu također imati:

1. blagajnu za sigurno čuvanje kuna, stranog novca i čekova, isključivo za obavljanje mjenjačkih poslova, na svakom blagajničkom mjestu
2. presliku odobrenja Hrvatske narodne banke za obavljanje mjenjačkih poslova
3. istaknut natpis "Mjenjačnica" na hrvatskom jeziku i na najmanje jednom stranom jeziku; ako ovlašteni mjenjač u istom prostoru osim mjenjačkih obavlja i druge poslove, natpis "Mjenjačnica" mora istaknuti u dijelu prostora u kojem obavlja samo mjenjačke poslove
4. istaknutu važeću tečajnu listu s tečajevima stranih valuta kojima trguje, na mjestu i na način vidljiv za stranke
5. istaknutu obavijest o visini mjenjačke provizije (ako je obračunava) na mjestu i na način vidljiv za stranke
6. istaknutu obavijest o tvrtki ugovorne banke s kojom ima sklopljen ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova za to mjenjačko mjesto, na mjestu i na način vidljiv za stranke

7. na mjestu vidljivom za stranke obavijest sljedećeg sadržaja: "Za svaku kupnju ili prodaju strane gotovine i otkup čekova koji glase na stranu valutu mjenjačnica vam je dužna izdati potvrdu o otkupu odnosno potvrdu o prodaji"

8. Izvješća "Blagajnički dnevnik za evidentiranje transakcija" i "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika" odvojena od dokumentacije za ostalo poslovanje, ako ga obavlja u istom poslovnom prostoru.

(4) Ako se ovlašteni mjenjač u istom poslovnom prostoru, osim mjenjačkom djelatnosti, bavi i drugim djelatnostima, a stranu gotovinu i čekove drži u trezoru, gotovina i čekovi koji proizlaze iz mjenjačke djelatnosti moraju biti odvojeni od gotovine i čekova koji proizlaze iz obavljanja druge djelatnosti.

(5) Ovlašteni mjenjač unutar mjenjačkog mjesta ne smije imati gotovinu ili čekove koji nisu evidentirani certificiranim programom ili za koje ne postoji odgovarajuća dokumentacija.

(6) Za potrebe kontrole nadzornog tijela iz članka 58. stavka 2. Zakona o deviznom poslovanju i ugovorne banke, na svakome mjenjačkom mjestu treba biti raspoloživa i sljedeća dokumentacija:

1. preslika ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova za to mjenjačko mjesto
2. preslika rješenja o upisu mjenjačke djelatnosti u sudski odnosno obrtni registar
3. potvrde o otkupu odnosno potvrde o prodaji i izvješća "Blagajnički dnevnik za evidentiranje transakcija" te "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika" na mediju za automatsku obradu podataka, za tekuću i prethodnu kalendarsku godinu
4. vlastite tečajne liste, odnosno tečajne liste ugovorne banke za tekuću i prethodnu kalendarsku godinu
5. izvješća "Dnevnik otkupa strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu" i "Dnevnik prodaje strane gotovine", na mediju za automatsku obradu podataka, za tekuću i prethodnu kalendarsku godinu
6. izvješća "Specifikacija strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu" potvrđena od banke, za tekuću i prethodnu kalendarsku godinu te pripadajuće bančine potvrde o otkupu
7. privremena ili konačna izvješća "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika" ispisana u trenutku isplate strane gotovine iz mjenjačke blagajne za prodaju banci
8. dokumenti na osnovi kojih je izvršio uplate i isplate, za tekuću i prethodnu kalendarsku godinu
9. potvrda o autentičnosti ugovorenoga zaštićenog programa
10. izvješća "Izvješće o kupnji odnosno prodaji strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu", za tekuću i prethodnu kalendarsku godinu

11. potpisana izvješća "Blagajnički dnevnik za evidentiranje transakcija" i "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika", za tekuću i prethodnu kalendarsku godinu
12. podatci o identifikaciji klijenata i njihovim transakcijama prikupljenim na način koji je propisan Zakonom o sprječavanju pranja novca, koje je ovlaštenu mjenjač dužan dostaviti Uredu za sprječavanje pranja novca, na njegov zahtjev
13. evidencije potvrda o otkupu i prodaji strane gotovine po povoljnijem tečaju, sa serijskim brojevima tih potvrda i s podacima o identitetu stranke (ime, prezime, adresa stanovanja, broj osobne iskaznice ili putovnice).

(7) Odgovorne osobe ovlaštenog mjenjača i osobe koje obavljaju mjenjačke poslove na mjenjačkom mjestu dužne su Ministarstvu financija – Deviznom inspektoratu omogućiti obavljanje izravnog nadzora.

(8) Osobe koje obavljaju mjenjačke poslove na mjenjačkom mjestu moraju se znati koristiti certificiranim programom i uz hrvatski jezik moraju se znati služiti najmanje jednim stranim jezikom.

(9) Odgovorne osobe ovlaštenog mjenjača i osobe koje obavljaju mjenjačke poslove od vlastitog novca na mjenjačkom mjestu smiju imati samo kune potrebne za osobne dnevne izdatke, i to do svote iz ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova.

(10) Ovlaštenu mjenjač može otvoriti prigodno blagajničko mjesto. Ovlaštenu mjenjač mora najkasnije osam dana prije otvaranja prigodnoga blagajničkog mjesta sklopiti dodatak ugovoru o obavljanju mjenjačkih poslova za to blagajničko mjesto. Presliku takvog ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova ugovorna banka dužna je dostaviti Ministarstvu financija – Deviznom inspektoratu u roku od tri radna dana od dana njegova potpisivanja.

(11) Na prigodno blagajničko mjesto na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Odluke. Ako okolnosti na prigodnome blagajničkom mjestu ne omogućavaju primjenu certificiranog programa, ovlaštenu mjenjač mjenjačke poslove obavlja ručno i upotrebljava tiskane obrasce potvrda o otkupu, odnosno potvrda o prodaji, uz obvezu da podatke s potvrda o otkupu, odnosno potvrda o prodaji, unese u certificirani program koji se nalazi na mjenjačkom mjestu.

(12) O kupnjama i prodajama strane gotovine te otkupu čekova koji glase na stranu valutu, ovlaštenu mjenjač obavezan je jedanput u tekućem mjesecu, a najkasnije (uključujući) sedmoga kalendarskog dana u tekućem mjesecu dostaviti ugovornoj banci "Izvješće o kupnji odnosno prodaji strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu" za prethodni kalendarski mjesec. Ako je sedmi kalendarski dan u tekućem mjesecu neradni dan ili blagdan, "Izvješće o kupnji odnosno prodaji strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu

valutu" dostavlja se najkasnije do isteka prvoga sljedećega radnog dana. Za potrebe izvješćivanja u vezi s ovim stavkom radnim se danom ne smatra subota.

(13) Ako ovlaštenu mjenjač ima ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova s više banaka, svakoj ugovornoj banci dostavlja "Izvešće o kupnji odnosno prodaji strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu" za sva mjenjačka mjesta koja su predmet ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova.

Članak 8.

(1) Ovlaštenu mjenjač obavezan je predati strankama, u trenutku kada od njih kupi stranu gotovinu ili čekove koji glase na stranu valutu, odnosno u trenutku kada im proda stranu gotovinu, potvrdu o otkupu, odnosno potvrdu o prodaji.

(2) Kod evidentiranja transakcije storniranja potvrde o otkupu, odnosno potvrde o prodaji, treba biti naveden razlog storniranja.

(3) Kada se zbog opravdanih razloga ovlaštenu mjenjač ne može koristiti certificiranim programom, koristi se tiskanim obrascima potvrda o otkupu, odnosno potvrda o prodaji, s unaprijed otisnutim serijskim brojevima, koje mu je dala ugovorna banka. Ugovorna banka i ovlaštenu mjenjač moraju voditi evidenciju danih i primljenih tiskanih obrazaca potvrda o otkupu, odnosno potvrda o prodaji, a ovlaštenu mjenjač mora voditi i evidenciju iskorištenih tiskanih obrazaca. Tiskani obrasci izrađuju se u kopiji. Originale tiskanih obrazaca potvrde o otkupu, odnosno potvrde o prodaji, ovlaštenu mjenjač predaje strankama, a kopije zadržava za sebe te ih je dužan čuvati za tekuću i prethodnu kalendarsku godinu, na mjenjačkom mjestu na kojem je obavljena kupnja odnosno prodaja.

(4) Tvrtka i matični broj ovlaštenog mjenjača na tiskanim obrascima potvrda o otkupu, odnosno potvrda o prodaji, mogu se otisnuti pečatom.

(5) Nakon što se otklone opravdani razlozi zbog kojih se ovlaštenu mjenjač nije mogao koristiti računalnom tehnologijom, dužan je uz pomoć certificiranog programa unijeti podatke s ručno ispisanih tiskanih obrazaca potvrda o otkupu, odnosno potvrda o prodaji, uključujući i serijski broj iskorištenoga tiskanog obrasca.

Članak 9.

(1) Ovlaštenu se mjenjač smije koristiti ili samo tečajnom listom koju primjenjuje ugovorna banka ili samo vlastitom tečajnom listom, a u skladu s ugovorom o obavljanju mjenjačkih poslova.

(2) Tijekom jednoga radnog dana ovlaštene se mjenjač može na jednom mjenjačkom mjestu koristiti samo jednom tečajnom listom.

(3) Kupovni tečaj na tečajnoj listi ovlaštenog mjenjača jest tečaj po kojem ovlaštene mjenjač otkupljuje stranu gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu, a prodajni tečaj na tečajnoj listi ovlaštenog mjenjača jest tečaj po kojem ovlaštene mjenjač prodaje stranu gotovinu.

(4) Ako se ovlaštene mjenjač bavi otkupom strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu i prodajom strane gotovine, za svaku stranu valutu kojom trguje mora na tečajnoj listi istaknuti njezin kupovni i prodajni tečaj. Ako se ovlaštene mjenjač bavi samo otkupom strane gotovine, za svaku stranu valutu kojom trguje mora na tečajnoj listi istaknuti njezin kupovni tečaj.

(5) Na tečajnoj listi ovlaštene mjenjač može istaknuti povoljnije kupovne odnosno povoljnije prodajne tečajeve. Uz povoljnije tečajeve moraju biti navedeni minimalni iznosi u kunama za koje vrijede ti povoljniji tečajevi. Mjenjač je dužan identificirati stranku prilikom svake transakcije otkupa i prodaje strane gotovine po povoljnijem tečaju, a podatke o transakcijama voditi i čuvati u izdvojenim evidencijama.

(6) U svakom radnom danu najpovoljniji prodajni tečaj ovlaštenog mjenjača za stranu valutu ne smije biti jednak ili niži od njegova najpovoljnijega kupovnog tečaja za istu valutu. Po prodajnom tečaju za stranu valutu koji je manji od njegova najnepovoljnijega kupovnog tečaja za tu stranu valutu, ovlaštene mjenjač može prodavati stranu gotovinu samo banci.

(7) U svakom radnom danu najpovoljniji prodajni tečaj ovlaštenog mjenjača za stranu valutu ne smije biti niži od kupovnog tečaja ugovorne banke za gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu.

(8) Ovlaštene mjenjač koji otkupljuje stranu gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu i prodaje stranu gotovinu, ne smije zaračunavati mjenjačku proviziju.

Članak 10.

(1) Ovlaštene mjenjač može stranu gotovinu polagati na devizni račun te s deviznog računa podizati stranu gotovinu ako ta gotovina proizlazi iz mjenjačke djelatnosti ili ako je namijenjena za njezino obavljanje.

(2) Ovlaštene mjenjač može prenositi gotovinu u kunama odnosno stranu gotovinu iz blagajne jednoga mjenjačkog mjesta u blagajnu drugoga mjenjačkog mjesta.

(3) Obveza ovlaštenog mjenjača da prema ugovoru, a najmanje jednom na mjesec, izvrši prodaju cijelog iznosa strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu, ne umanjuje se:

- za iznos strane gotovine položene na devizni račun niti
- za iznos strane gotovine prenesen u blagajnu drugoga mjenjačkog mjesta.

(4) Odredba druge alineje prethodnog stavka ne odnosi se na ovlaštene mjenjače iz članka 11. stavka 2. ove odluke.

(5) Kunska protuvrijednost strane gotovine na mjenjačkom mjestu koje prima stranu gotovinu od drugoga mjenjačkog mjesta, evidentira se u certificiranom programu pomoću transakcije koja je propisana Uputom za provedbu ove odluke te po osnovnome kupovnom tečaju koji se primjenjuje na mjenjačkom mjestu koje šalje stranu gotovinu, za dan kada je evidentirana isplata strane gotovine na mjenjačkom mjestu koje šalje stranu gotovinu.

(6) U slučaju prijenosa gotovine iz stavka 2. ovog članka, mjenjačko mjesto koje prima gotovinu mora imati pomoću certificiranog programa izrađen i ispisan dokument koji se odnosi na isplatu gotovine na mjenjačkom mjestu s kojeg se gotovina prenosi. Ispisani dokument mora biti potpisan od odgovorne osobe ovlaštenog mjenjača odnosno osobe koja obavlja mjenjačke poslove na mjenjačkom mjestu s kojeg se gotovina prenosi.

Članak 11.

(1) Cjelokupni iznos otkupljene strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu, odnosno cjelokupni iznos razlike između otkupa i prodaje strane gotovine ovlaštenu mjenjač prodaje ugovornoj banci u roku utvrđenom u ugovoru o obavljanju mjenjačkih poslova, a najmanje jedanput u mjesecu.

(2) Ovlaštenu mjenjač koji ima više mjenjačkih mjesta, a koji je ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova sklopio samo s jednom ugovornom bankom i koji stranu gotovinu prodaje ugovornoj banci na jednom mjestu u toj banci, može konsolidirani iznos razlike između otkupa i prodaje strane gotovine za sva mjenjačka mjesta prodati istoga dana te mora priložiti izvješća "Specifikacija strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu" sa svakoga mjenjačkog mjesta.

(3) Ovlaštenu mjenjač dužan je dostaviti ugovornoj banci izvješće "Specifikacija strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu" svaki put kada joj prodaje stranu gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu.

(4) U izvješću "Specifikacija strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu" potrebno je navesti i serijske brojeve potvrda o otkupu, odnosno potvrda o

prodaji (ako se predaje samo razlika između otkupa i prodaje) na osnovi kojih je sastavljeno izvješće "Specifikacija strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu". Serijske brojeve storniranih potvrda o otkupu, odnosno potvrda o prodaji, potrebno je također navesti.

(5) Ugovorna banka svojim pečatom potvrđuje otkup strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu iz 1. stavka ovoga članka te na izvješću "Specifikacija strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu" ispisuje tečajevе po kojima je od ovlaštenog mjenjača obavila otkup, iznose isplaćene kunske protuvrijednosti te, ako je tako ugovorom o obavljanju mjenjačkih poslova dogovoreno, i iznos isplaćene provizije. Primjerak potvrđenog izvješća "Specifikacija strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu" ugovorna banka vraća ovlaštenomu mjenjaču zajedno s potvrdama o otkupu strane gotovine.

Obveze ugovorne banke

Članak 12.

(1) Ugovorna banka obavlja izravnu kontrolu na svakome mjenjačkom mjestu koje je navedeno u ugovoru o obavljanju mjenjačkih poslova sklopljenom s pojedinim ovlaštenim mjenjačem.

(2) Izravna kontrola iz prethodnog stavka odnosi se na provjeru toga ispunjava li ovlašteni mjenjač svoje obveze iz ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova te obavlja li mjenjačke poslove u skladu s Odlukom.

(3) Ugovorna banka dužna je obavljati izravnu kontrolu poslovanja ovlaštenog mjenjača najmanje dva puta na godinu. Ako ovlašteni mjenjač, u skladu s ugovorom o obavljanju mjenjačkih poslova, obavlja mjenjačke poslove cijelu godinu, razdoblje između kontrola ne može biti kraće od 3 mjeseca, a ako obavlja mjenjačke poslove do šest mjeseci u godini, razdoblje između kontrola ne može biti kraće od 2 mjeseca.

(4) Ugovorna banka dužna je u razdoblju u kojem je aktivnost ovlaštenog mjenjača najveća, obaviti najmanje jednu kontrolu.

(5) O obavljenoj izravnoj kontroli ugovorna banka sastavlja zapisnik, koji potpisuje njezin kontrolor i odgovorna osoba ovlaštenog mjenjača ili osoba koja obavlja mjenjačke poslove na mjenjačkom mjestu.

(6) Ako ugovorna banka utvrdi da se ovlašteni mjenjač ne pridržava odredaba ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova ili Odluke, u zapisniku će to utvrditi i odrediti rok za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, koji ne može biti duži od 15 radnih dana od dana potpisivanja zapisnika. Jedan primjerak takvog zapisnika

ugovorna banka dostavlja Ministarstvu financija – Deviznom inspektoratu u roku od pet radnih dana od dana obavljene izravne kontrole.

(7) U slučaju iz prethodnog stavka ugovorna će banka u roku od 30 radnih dana od dana isteka roka za otklanjanje nepravilnosti provesti ponovnu izravnu kontrolu.

(8) Ako ugovorna banka pri ponovnoj izravnoj kontroli utvrdi da nepravilnosti nisu uklonjene, dužna je odmah raskinuti ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova te o tome obavijestiti Ministarstvo financija – Devizni inspektorat u roku od tri radna dana od dana obavljene ponovne izravne kontrole ovlaštenog mjenjača.

(9) Ugovorna banka dužna je voditi evidenciju o sklopljenim, izmijenjenim, dopunjenim i raskinutim ugovorima s ovlaštenim mjenjačima.

(10) Ugovorna banka dužna je Ministarstvu financija – Deviznom inspektoratu dostaviti obavijest o sklopljenim, izmijenjenim, dopunjenim ili raskinutim ugovorima o obavljanju mjenjačkih poslova tijekom prethodnoga kalendarskog mjeseca do 15. dana u tekućem mjesecu.

(11) Obavijest iz prethodnog stavka mora sadržavati tvrtku ugovorne banke, tvrtku ovlaštenog mjenjača, adresu sjedišta ovlaštenog mjenjača, adresu mjenjačkog mjesta/adrese mjenjačkih mjesta ovlaštenog mjenjača, ime i prezime odgovorne osobe ovlaštenog mjenjača i broj telefona ovlaštenog mjenjača.

(12) Na osnovi "Izvješća o kupnji odnosno prodaji strane gotovine i otkupa čekova koji glase na stranu valutu" zaprimljenih od ovlaštenih mjenjača ugovorna je banka dužna, najkasnije (uključujući) 15. kalendarskog dana u tekućem mjesecu, dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci izvješće "Promet ovlaštenih mjenjača – zbirno izvješće o kupnji i prodaji strane gotovine i otkupljenim čekovima koji glase na stranu valutu", za sve ovlaštene mjenjače s kojima ima sklopljene ugovore o obavljanju mjenjačkih poslova, za prethodni kalendarski mjesec.

(13) Ako ovlašteni mjenjač za dva uzastopna mjeseca, tijekom kojih prema ugovoru s bankom obavlja mjenjačke poslove, nijednom ne dostavi ugovornoj banci "Izvješće o kupnji odnosno prodaji strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu" odnosno ako iz izvješća za dva uzastopna mjeseca, tijekom kojih prema ugovoru o obavljanju mjenjačkih poslova obavlja mjenjačke poslove, proizlazi da nema prometa, ugovorna je banka o tome dužna obavijestiti Ministarstvo financija – Devizni inspektorat u roku od deset radnih dana od isteka drugog uzastopnog mjeseca.

(14) Ako ovlašteni mjenjač dva uzastopna mjeseca, tijekom kojih prema ugovoru s bankom obavlja mjenjačke poslove, ne postupi u skladu s člankom 11. stavcima

1. i 3. ove odluke, ugovorna je banka o tome dužna obavijestiti Ministarstvo financija – Devizni inspektorat u roku od tri radna dana od isteka drugoga uzastopnoga kalendarskog mjeseca u kojem nije izvršena prodaja cjelokupnog iznosa razlike između otkupa i prodaje strane gotovine.

(15) Ugovorna banka dužna je ovlaštenom mjenjaču izdati potvrdu o otkupu strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 13.

(1) Guverner Hrvatske narodne banke donosi Uputu za provedbu ove odluke. Do stupanja na snagu Upute za provedbu Odluke primjenjuje se Uputa za primjenu Odluke o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove ("Narodne novine", br. 24/2006. i 28/2006.).

(2) Ova odluka stupa na snagu osmi dan od dana objave u "Narodnim novinama".

(3) Danom stupanja na snagu ove odluke prestaje važiti Odluka o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove ("Narodne novine", br. 18/2006.).

O. br.: 701/2007.

Zagreb, 14. veljače 2007.

Predsjednik Savjeta
Hrvatske narodne banke

Guverner
Hrvatske narodne banke

dr. sc. Željko Rohatinski, v.r.